

Sociale veiligheid op school

Frank Brouwer
 f.brouwer@schoolveiligheid.nl
 Vlaardingen, 2 juni 2023

Inhoud

1. Stichting School & Veiligheid
2. Wat is sociale veiligheid?
3. Werken aan sociale veiligheid binnen het onderwijs
4. Korte uitleg Gedragen gedrag
5. Aan de slag met Gedragen gedrag

Een veilige school, daar zorg je samen voor!

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
 www.schoolveiligheid.nl

School & Veiligheid

1. Landelijk expertisecentrum voor sociale veiligheid in het onderwijs (po, vo en mbo)
2. Vertalen landelijk beleid naar werkbare praktijk
3. Doelgroep: iedereen die in het onderwijs werkt
4. Websites, conferenties, trainingen, publicaties
5. Adviespunt
6. Week Tegen Pesten
Met Alle Respect

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

School & Veiligheid

Thema's:

Voortgezet Onderwijs

Agressief gedrag
 Burgerschapsvorming
 Calamiteiten
 Criminaliteit
 Discriminatie
 Omgaan met seksualiteit
 Pesten
 Radicalisering
 Gender – en seksuele diversiteit
 Seksuele grensoverschrijding
 Sociale media
 Spanning en discussie
 Vertrouwenswerk

MBO

Agressief gedrag
 Calamiteiten
 Criminaliteit
 Discriminatie
 Gender- en seksuele diversiteit
 Omgaan met seksualiteit
 Pesten
 Radicalisering
 Seksuele grensoverschrijding
 Sociale media
 Spanning en discussie
 Vertrouwenswerk

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Wat is sociale veiligheid?

<https://www.youtube.com/watch?v=w85h2iiArE8>

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolnveiligheid.nl

Werken aan sociale veiligheid: een model

<https://www.schoolnveiligheid.nl/thema/visie-sociale-veiligheid/#vormgeven-aan-sociale-veiligheid>

Visie en waarden: Wat vindt de school?

- Samen visie ontwikkelen
- Waar sta je als school voor?
- Welke afspraken maken we?
- Hoe ga je met elkaar om?
- Wat doe je als leerlingen en leraren zich niet aan afspraken en regels houden?
- Gedragsregels/gedragscode

<https://www.digitaalveiligheidsplan.nl/>

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Inzicht: Wat weet de school?

- Geen beleid zonder inzicht
- Hoe beleven leerlingen, medewerkers en ouders het schoolklimaat?
- Signaleer knelpunten
- Analyseer incidenten
- Basis voor nieuw beleid en aanpassen stand beleid
- “Meten is weten”

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Voorwaarden scheppen: Wat is nodig voor een veilig klimaat?

- Wie doet wat?
- Draagvlak
- Zorg- en veiligheidsnetwerk: binnen en buiten de school
- Samenwerking en afstemming
- Professionalisering

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Pedagogisch handelen: Wat hebben leerlingen nodig van leraren?

- Relatie met individuele leerlingen in de klas
- Gezien, gehoord en geaccepteerd worden
- Eigen verantwoordelijkheid
- Welbevinden leerlingen
- Uitdragen waarden en normen

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Preventieve activiteiten: Hoe voorkomt de school ongewenst gedrag?

- Activiteiten en voorlichting over (on)veilig gedrag
- Interventies
- Passend bij visie en waarden
- Integraal
- Betrokkenheid ouders

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Signaleren en handelen: Hoe reageert de school op ongewenst gedrag?

- Scherp signaleren
- Effectief reageren
- Hoe en wanneer ingrijpen?
- Waar vind je hulp?

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Plannen Ministerie OCW (funderend onderwijs)

- **Wegwijzerwebsite (Meldpunt) 1 juni 2023**
<https://www.jouwveiligeschool.nl/>

- **Nieuwe wet 'Vrij en veilig onderwijs' (2025)**
 - Interne en externe vertrouwenspersoon verplicht voor leerlingen, ouders en personeel
 - Incidentenregistratie verplicht
 - Uitbreiding meldplicht* (seksuele intimidatie en ernstige veiligheidsincidenten, leeftijds criterium)
 - Uitbreiding monitoring naar personeel

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

* ook mbo

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/18/kamerbrief-inzake-vrij-en-veilig-onderwijs>

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Vragen

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Visie en waarden: Wat vindt de school?

- Samen visie ontwikkelen
- Waar sta je als school?
- Welke afspraken maken we met elkaar?
- Hoe ga je om met de afwijkingen?
- Wat doe je met de afwijkingen?
- Afspraken en afspraken
- Gedragsregels

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schooleveiligheid.nl

Gedragen gedrag: het spel

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schooleveiligheid.nl

Overloopdebat

Acceptabel of onacceptabel?

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Op de gang staan twee leerlingen heftig te zoenen.

Even proeven...

- 1) Lees om de beurt een casus voor en bepaal of deze 'acceptabel' of 'niet acceptabel' is.
Niet eens? Sla de vuist op tafel en de casus verplaatst naar het '?'
- 2) Bespreek de casus(sen) op het '?'.
Bespreek randvoorwaarden
- 3) Formuleer samen gedragsregel(s) op basis van de gevoerde discussie en noteer deze

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

En niet vergeten

- Regels bij waarneembaar gedrag
- Objectief controleerbaar
- Overtredingen aan sancties koppelen
 - Wat is de sanctie (is de daad en de bijbehorende sanctie in balans)?
 - Wie sanctioneert wat?
 - Pas de sancties ook echt toe (geen individuele verschillen)

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
www.schoolveiligheid.nl

Adviespunt

Ben je werkzaam in het onderwijs en heb je vragen over sociale veiligheid? Dan kun je terecht bij ons Adviespunt voor informatie en advies. Wij zijn er onder andere voor leraren, vertrouwenspersonen, schoolleiders, bestuurders, conciërges en veiligheidscoördinatoren.

Bel
030 285 66 16

Op schooldagen
van 9.00 tot 16.00 uur

WhatsApp
030 285 66 15

Op schooldagen
van 9.00 tot 16.00 uur

E-mail

Op schooldagen bereikbaar
adviespunt@schoolveiligheid.nl

Calamiteitenteam

24/7 bereikbaar
via 030 285 66 16